

Krzysztof Kania

Wizyta studyjna do Belgii**01-08.12.2013 r.****Spostrzeżenia z wizyty studyjnej – Kształcenie nauczycieli w flamandzkiej części Belgii.**

W dniach od 1 do 8.12.2013 r. miała miejsce wizyta studyjna w Belgii dla wizytatorów ds. ewaluacji.

W pierwszych dniach wizyty przebywaliśmy w mieście Diest znajdującym się w flamandzkiej części kraju. Podczas pobytu w tym mieście poznaliśmy organizację systemu edukacji we Flandrii rozpoczynając od poznania sytuacji politycznej państwa, która ma bezpośredni wpływ na organizację oświaty. Dowiedzieliśmy się, że ponad 70 % szkół w tej części Belgii to szkoły katolickie, jednak do szkół tych uczęszczają dzieci wielu wyznań, a szkoły wyższe zazwyczaj prowadzone są przez te same podmioty, które zarządzają szkołami. Większość nauczycieli pracujących w szkołach posiada tytuł licencjata. Podczas tego pobytu bardzo zainteresował mnie system kształcenia nauczycieli. Głównym założeniem, które stanowi podstawę kształcenia nauczycieli jest to, że nauczyciel to specjalista od uczenia czyli przekazywania wiedzy, a dopiero w drugiej kolejności ważne jest to jaki zakres wiedzy będzie przekazywał swoim uczniom. W przygotowaniu nauczycieli szczególną uwagę zwraca się na kształtowanie kompetencji pedagogicznych, językowych i społecznych. Aby prawidłowo realizować przygotowanie nauczycieli do pracy opracowane zostały tzw. sylwetki nauczyciela właściwe dla każdego etapu edukacyjnego, a cały proces szkolenia studentów nastawiony jest na osiągnięcie pożądanej sylwetki. Podstawą do stworzenia takiej pożądanej sylwetki jest 10 kompetencji kluczowych, wg których dobry nauczyciel to: edukator, mentor wspierający proces uczenia się i rozwoju, ekspert w danej dziedzinie, pracujący zespołowo, elastyczny, odpowiedzialny, partner rodziców, członek wspólnoty edukacyjnej, partner organizacji zewnętrznych, uczestnik kultury, mający twórcze podejście do pracy. Każda z wymienionych kompetencji jest szczegółowo opisana i uwzględniona w realizowanym programie studiów. Katalog wymaganych kompetencji jest na bieżąco monitorowany i dostosowywany do zmieniającej się w szkołach sytuacji społecznej i organizacyjnej. Pozwala to na kształtowanie tych kompetencji, które później będą przydatne w pracy nauczyciela. Niezmiernie ważny jest również fakt, że od samego początku swojej nauki studenci odbywają systematyczne praktyki w pobliskich szkołach. Na pierwszym roku praktykują w szkołach co najmniej raz w tygodniu, a częstotliwość odbywania praktyk wzrasta na kolejnych etapach kształcenia studenta. Po pierwszym roku student, który dojdzie do wniosku, że praca w szkole nie spełnia jego oczekiwań może bez straty punktów ECTS zmienić kierunek kształcenia. Natomiast jeżeli nadal chce uczyć wybiera dwie specjalności, w których będzie ekspertem. Za sprawą takiego rozwiązania istnieje większa szansa na odpowiedzialny i świadomy wybór zawodu nauczyciela. Bardzo istotna jest partycypacja szkół w kształceniu nauczycieli. Dzięki bardzo szerokiej współpracy pomiędzy uczelnią, a szkołami program kształcenia nauczycieli jest stale doskonalony i dopasowywany do potrzeb szkół czyli nauczyciele przygotowani są niejako na zamówienie szkół. Taka organizacja szkolenia umożliwia kształcenie kompetencji adekwatnych do potrzeb przyszłego miejsca pracy. Aby uzyskać kwalifikacje do pracy w zawodzie nauczyciela, student zdaje egzamin składający się z części teoretycznej, którą zdaje na uczelni oraz praktycznej odbywającej się na terenie szkoły. Uczelnia stale współpracuje z kilkudziesięcioma szkołami kształcącymi na różnych etapach edukacyjnych, tak aby zapewnić swoim studentom maksimum zajęć praktycznych z uczniami w realnym, rzeczywistym środowisku, z którym zetkną się rozpoczynając pracę zawodową.

We flamandzkiej części Belgii kształcenie nauczycieli oparte jest na założeniu, że nauczyciel to specjalista od uczenia. Dlatego też podstawą jest wykształcenie u studenta niezbędnych umiejętności społecznych i interpersonalnych. Szkoła wyższa planując proces kształcenia studentów bazuje na potrzebach zgłaszanych przez szkoły. Uwzględnia ich sugestie jakie kompetencje kształtować tak, aby wiedza i umiejętności młodych nauczycieli odpowiadały potrzebom szkół. Takie podejście do kształcenia nauczycieli pozwala mieć nadzieję, że „nowy” nauczyciel opuszczający progi uczelni świadomie wybrał ten zawód, wie na czym będzie polegała jego praca, z jakimi trudnościami będzie musiał się zetknąć i jakie problemy rozwiązywać, a uczelnia wyposażyła go w odpowiednie kompetencje zawodowe pozwalające odnaleźć się na szkolnym „polu bitwy”.

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP III

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji Sp. z o.o. w ramach

III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego